

เรื่องสั้น “แดดหนาว”

“ฐานุตรา”

แม่นั่งอยู่ที่ศาลาพักคนโดยสารป้ายรถเมล์ตั้งแต่เช้าแล้ว ไม่ใช่เช้าธรรมดา มันเป็นเช้ารู้ที่เดียว เฝ้ามองรถเมล์ที่แล่นมาจอดป้ายคันแล้วคันเล่า เพ่งมองคนที่ก้าวลงจากรถเมล์ทุกคน เมื่อรถเคลื่อนออกไป หน้าแม่ก็สลดลง ครู่เดียวแม่ก็ขยับนั่งตัวตรงอีก เพราะรถเมล์คันใหม่กำลังมา

หนึ่ง สอง สาม สี่ ไม่มีใครเลยสักคนที่แม่รู้จัก แล้วรถก็เคลื่อนออก ตัวแม่ลงไปอีก

พระสงฆ์ออกบิณฑบาตเป็นทิวแถว ใครหลายคนกระตือรือร้น มือจัดของในถาดเป็นระวิง พอพระเคลื่อนผ่านไป เสียงบ่นก็ตามมา

“บอกแล้วว่าวันนี้เป็นวันสงกรานต์ พระท่านรับของไม่หมดหรอก เดี่ยวคงต้องตามไปที่วัด”

คนพอมบางพยักพยิดเห็นด้วย ประคองถาดกับขันข้าวเดินลี้ว

วันนี้เป็นวันสงกรานต์ แม่รำพึง เพราะวันนี้เป็นวันปีใหม่ไงเล่า แม่จึงต้องออกมาล้างที่ป้ายรถเมล์ ปากซอยบ้านตั้งแต่ตีห้า

เมื่อวานเป็นวันสุดท้ายของปี แม่ไม่ยอมออกไปไหน นั่งคอยใครหลายคนอยู่ในบ้าน จนมืดแล้วก็ดีก แม่นอนไม่หลับเลย

วันนี้แม่ตื่นแต่เช้า ฟ้ายังไม่สว่าง วาดความฝันไว้บรรเจิด จะต้องคอยถึงคำโหมหนอ

รถกระบะสองคัน วิ่งแข่งกันผ่านหน้าไป เด็กวัยรุ่นในรถกลุ่มใหญ่กำลังสาธิตน้ำเข้าหากัน แม่นึกถึงสมัยวัยรุ่น วันสงกรานต์ คือ วันบุญของชาวบ้าน คนส่วนใหญ่จะมาทำบุญกันที่วัด แล้วขนทรายจากตลิ่งเข้าวัด พ่อกับแม่ช่วยกันก่อเจดีย์ทรายแม่อธิษฐานขอให้ความรักของแม่นั้นคง ขอให้ได้อยู่ร่วมกัน และขอให้ได้ลูกที่ดีสนใจ พ่อบอกว่าอยากมีสักสิบคน แม่ก็คิดอย่างนั้น อยากมีความรักที่มากมายไม่รู้จบ

ในที่สุดแม่ก็มีลูกถึงห้าคน พ่อตายจากไปหลายปีแล้ว ชราภาพในวัยเจ็ดสิบของแม่ เหมือนวัตถุชิ้นหนึ่งที่สนิมกัดกร่อน รอเวลาสนิมร่วงลงเมื่อใด วัตถุชิ้นนั้นก็จะผุพังไปตามกาลเวลา

ความรู้สึกขณะที่แม่คอยรถเมล์วิ่งมาจอดแต่ละคันนั้น มันแว้งกว้าง อึดอัดเหมือนถูกขังอยู่ในห้องแคบและมีด เหมือนจะสิ้นหวัง แล้วก็มีหวัง สลับกันเรื่อยไปอย่างทรมาน

ไก่อ๋ กุ้ง กบ ไก่ ก้อย คือชื่อเล่นของเด็ก ไก่อ๋เป็นพี่สาวคนโต กุ้ง กบ ไก่อ๋ เป็นผู้ชาย ส่วนก้อยคนสุดท้องเป็นผู้หญิง

เมื่ออาศัยอยู่ในซอยลึก บ้านญาติคนหนึ่งซึ่งแบ่งห้องเล็กๆ ให้ ลูกบางคนน่าจะแฉะเวียนมาหาหยิบยื่นให้บ้าง อาชีพหลักของแม่คือเก็บผักบุง ผักกระเฉดในคลองส่งขายที่ตลาด

ไก่อ๋ลูกสาวคนโตอายุสี่สิบกว่าแล้ว เมื่อยังสาววัยรุ่น ไก่อ๋เป็นคนสวยสะอาดตาพอสมควร แม่ส่งให้เรียนจนจบ ม.ปลาย ไก่อ๋แต่งงานไปกับผู้รับเหมาก่อสร้าง ฐานะพอมีพอกิน ส่วนกุ้ง กบ ไก่อ๋ทำงานบริษัทเอกชน มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัว ก้อยคนสุดท้องทำงานรัฐวิสาหกิจ

แม่รู้สึกหมดหวัง เพียงบางครั้งบางครั้งต้องการความรัก ความอาทรที่ลูกจะช่วยลดความเหงาได้บ้างเท่านั้น

“ยายจะไปไหนแต่เช้าเทียว” แม่คำสั้มคำข้างป้ายรถเมล์ร้องถาม

“ไม่ได้ไปไหนหรอกแม่คุณ นั่งดูรถดูรามันตามเรื่อง” แม่ยิ้มแฉ่งดีใจที่ได้เพื่อน

“แล้ววันนี้ไม่ไปส่งผักที่ตลาดหรือ” นางถามต่อ

หน้าแม่จิ้มลงไปหน่อยหนึ่ง ตอบเสียงเบากว่าเดิม

“ผักหมดคลองแล้ว ขึ้นเก็บก็ได้ไม่พอครึ่งกระจาด รอมันทอดขอดอีกสองสามวัน”

“ถ้าปากนะตัวคนเดียว” หน้าแม่ซีดลงไปกว่าเดิม

แดดเริ่มจ้าขึ้น เปลวร้อนกระจายเข้ามา แม่เลี้ยงออกไปหลบหลังที่พัก ชะเง้อมองรถเมล์ที่มาจอดแต่ละคัน ถ้าลูกคนใดคนหนึ่งก้าวลงจากรถ แล้วเห็นแม่มาคอย ลูกคงดีใจ แม่คิดอย่างนั้น

ไม่เป็นไร ถ้าไก่อ๋ไม่มา กุ้งคงมา หรือถ้ากุ้งไม่มา กบ ไก่อ๋ ก้อยก็คงมา ไม่น่าจะเจิบเหมือนกันทั้งห้าคน โดยเฉพาะวันนี้วันสงกรานต์ ใครจะลืมแม่ลง

แดดแรงขึ้นจนตะวันตรงหัว แม่เริ่มท้อ แต่ก็ยังไม่สิ้นหวัง อีกนานกว่าจะมีด แม่คิด

คนหนุ่มสาววิ่งสาดน้ำกันผ่านไป น้ำหลายหยดกระเซ็นถูกแม่ ยกมือปาดเหงื่อที่ขอบตา ทำไมไม่กลายเป็นน้ำสั๊กหยดจากคนที่แม่คิดถึงหนอ

“ตั้งห้าคน จะไม่หลงมาตักคนเขียวหรือ ?” แม่เริ่มตอรองกับตัวเอง

บ่ายคล้อย แม่กลับมา นั่งชิมอยู่ที่พักคนโดยสาร แม่คำสั้มตำเริ่มเก็บถ้วยชามล้างได้เวลาจะกลับบ้าน ผู้คนเริ่มออกเที่ยวกันหนาตาขึ้น น้ำยังถูกสาจดใส่กันเป็นระยะ มันหลงมาเปียกแม่บ้างเหมือนกัน อากาศแสน ร้อน แต่น้ำขึ้นชายเสื้อผ่านผิวหนังถึงหัวใจ

แม่คิดเข้าข้างตัวเองว่า ลูกคงไม่ลืม แต่ลูกไม่มีเวลาต่างหาก ผัวไก่อคงหยุดอยู่กับบ้าน ไก่อต้องคอย ปรนนิบัติ กุ้ง กบ ไก่อต้องเอางานที่ค้างกลับมาทำที่บ้านให้เสร็จ ก้อยเพิ่งแต่งงานได้ไม่ถึงปี อาจจะวุ่นวายอยู่ กับครอบครัว แม่นั่งนึกวาดภาพไปเรื่อย ๆ ค่อยสบายใจขึ้นบ้าง

แม่คำสั้มตำเก็บของเสร็จแล้ว ขึ้นรถผ่านไป สายตาที่มองแม่เหมือนส่อแววของความเห็นใจ เวทนา และหตุ แม่รู้สึกอับอายขึ้นมาอย่างไม่มีเหตุผล

ไม่หรอก เขาคงไม่รู้ว่แม่มานั่งทำไมตั้งสิบกว่าชั่วโมง แม่ลืมนึกไปว่าแม่คำสั้มตำก็มีลูกหรือแม่ลืมน เชื่อไปอีกว่า แม่ทุกคนในโลกได้รับการสั่งสมมาจากสามัญสำนึกที่เหมือนกัน นั่นคือ ความรักอันยิ่งใหญ่ที่ จะเอาชนะธรรมชาติทั้งมวลได้อย่างสง่าผ่าเผยเพื่อลูกของตัวเอง

ลมร้อนผ่านเข้ามาเป็นระยะ แต่แม่กลับหนาวจนเกินทน แดดเริ่มโรยตัวลง แม่นั่งตัวงออยู่อย่างนั้น

มืดแล้ว หญิงชราทรุดโทรมคนหนึ่ง พงกยาลุกขึ้นจากที่พักคนโดยสาร น้ำวันสงกรานต์แห้ง หายไปหมดแล้ว ยังเหลือแต่น้ำค้างจากปลายตาที่ไหลผ่านร่องแก้มอันเหี่ยวบน ราวจะย่ำเตือนให้ชีวิตอยู่ จนถึงวันพรุ่งนี้ แม่จะอยู่ด้วยความหวังอันเจิบจั่นของหัวใจ

ที่มา : ฝน อุษยา. (2521). แดดหนาว. ใน แดดหนาว รวมเรื่องสั้นเสียดสีสังคม. กรุงเทพมหานคร: ประมวลสาส์น.